

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Κανονικό Δίκαιο

Ενότητα: III. Οί κανόνες τών Τοπικών Συνόδων

Αρχιμ. Γρηγόριος Δ. Παπαθωμάς

Θεολογική Σχολή - Τμήμα Θεολογίας

Περιεχόμενα

0.	Σκοποί ενότητας	4
1	Οί Τοπικές Σύνοδοι.....	5
	Οί Τοπικές Σύνοδοι.....	6
2.	Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)	7
	Θεματική τῶν Κανόνων	7
3.	Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)	8
	Κανόνες (25)	8
4.	Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319).....	9
	Θεματική τῶν Κανόνων	9
5.	Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319).....	10
	Κανόνες (15)	10
6.	Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340).....	11
	Θεματική τῶν Κανόνων	11
7.	Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340).....	12
	Κανόνες (21)	12
8.	Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341).....	13
	Θεματική τῶν Κανόνων	13
9.	Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341).....	14
	Κανόνες (25)	14
10.	Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)	15
	Θεματική τῶν Κανόνων	15
11.	Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)	16
	Κανόνες (21)	16
12.	Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)	17
	Θεματική τῶν Κανόνων	17
13.	Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)	18
	Κανόνες (60)	18
14.	Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)	20
	Θεματική τῶν Κανόνων	20
15.	Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)	21
	Κανόνες (1)	21
16.	Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)	21
	Θεματική τῶν Κανόνων	21
17.	Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)	22

Κανόνες (133)	22
18. Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861).....	28
Θεματική τῶν Κανόνων	28
19. Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861).....	29
Κανόνες (17)	29
20. Ἡ ἐν Ἁγία Σοφία Σύνοδος (879/880).....	30
Θεματική τῶν Κανόνων	30
21. Ἡ ἐν Ἁγία Σοφία Σύνοδος (879/880).....	31
Κανόνες (3)	31

0. Σκοποί ενότητας

III. Οι Κανόνες των Τοπικών Συνόδων της Εκκλησίας (4ος-9ος αι.)

Είναι αλήθεια, ότι οι Κανόνες δεν προήλθαν από *παρθενογένεση*, που σημαίνει ότι σαφώς χαρακτηρίζονται από κάποια δεδομένη ιστορική εποχή και προέλευση, αλλά έχουν, ωστόσο, δεδομένα που προσδίδουν πληρότητα στον οραματισμό του λόγου ύπαρξής τους, τα οποία θα πρέπει να λάβουμε πρωταρχικά υπ' όψη μας στο επιχειρούμενο αυτό διάβημα μελέτης και σπουδής των ιερών Κανόνων της Εκκλησίας. Αυτό ισχύει τόσο για τους ιερούς Κανόνες των Οικουμενικών Συνόδων όσο και για τους αντίστοιχους Κανόνες των Τοπικών Συνόδων.

Από τις πολλές Τοπικές Συνόδους που συγκροτήθηκαν στην Α' χιλιετία, ή Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος (691 μ.Χ.) επέλεξε, σύμφωνα με το θεολογικό τους περιεχόμενο, να περιβάλει με οικουμενικό κύρος και ισχύ μόνο τους κανόνες δέκα (10) Τοπικών Συνόδων, ήτοι :

1. τῆς ἐν Ἀγκύρα (314 μ.Χ.)	Κανόνες	25
2. τῆς ἐν Νεοκαισαρεία (319 μ.Χ.)	»	15
3. τῆς ἐν Γάγγρα (340 μ.Χ.)	»	21
4. τῆς ἐν Ἄντιοχείᾳ (341 μ.Χ.)	»	25
5. τῆς ἐν Σαρδικῇ (347 μ.Χ.)	»	21
6. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ (380 μ.Χ.)	»	60
7. τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει (394 μ.Χ.)	»	1
8. τῆς ἐν Καρθαγένῃ (419 μ.Χ.)	»	133
9. τῆς ἐν ΚΠόλει Πρωτοδευτέρας (861 μ.Χ.)	»	17
10. τῆς ἐν ΚΠόλει Ἁγίας Σοφίας (879/880 μ.Χ.)	»	3

Οἱ Κανόνες αὐτοὶ ἔχουν ὑπερ-τοπικὸ κύρος καὶ ἰσχύ καὶ ἐντάσσονται στό *Congrus canonum* τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πού διαμορφώθηκε ἀπὸ τὸν ἱερό Φῶτιο στα 883. Μάλιστα, ὅλοι οἱ παραπάνω Κανόνες περιελήφθησαν ἐξ ἀρχῆς σέ ὅλες τις μεταγενέστερες Κανονικὲς Συλλογές.

Οἱ παραπάνω Τοπικὲς Σύνοδοι διατύπωσαν Κανόνες πού ἔγιναν καθολικὰ ἀποδεκτοὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Συγκλήθηκαν τόσο σέ μιά πολὺ πρώιμη φάση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας (οἱ πρώτες ἑπτὰ), πρὶν καλά-καλά ἡ Ἐκκλησία βγεῖ ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς καὶ κατορθώσει νὰ ἀποκτήσει ἕνα ὀλοκληρωμένο θεσμικὸ πλαίσιο λειτουργίας, ὅσο και σε μιά δύσκολη καμπὴ τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων (οἱ δύο τελευταῖες). Οἱ παραπάνω Τοπικὲς Σύνοδοι συγκλήθηκαν σέ συγκεκριμένους τόπους γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν συγκεκριμένα προβλήματα πού ἀπασχολοῦσαν τὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες. Οἱ ἀποφάσεις πού πάρθηκαν καὶ οἱ Κανόνες πού θεσπίστηκαν ἀπὸ αὐτές ἔχουν ἰδιαίτερη ἀξία, διότι ἀποτελοῦν τὰ πρῶτα δείγματα θεσμικῆς και κανονικῆς διοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ καθολικὴ ἀποδοχὴ τῶν Κανονικῶν ἀποφάσεων τῶν παραπάνω Συνόδων ἔγκειται στό γεγονός ὅτι ἀκολούθησαν τὴν ἀποστολικὴ παράδοση, ἔτσι ὅπως εἶχε διαμορφωθεῖ μέχρι ἐκείνη τὴ στιγμή, καὶ στηρίχθηκαν στοὺς Ἀποστολικούς Κανόνες (οἱ πρώτες ἑπτὰ), πού ἤδη ἦταν γνωστοὶ στὴν Ἐκκλησία.

1 Οἱ Τοπικὲς Σύνοδοι

- ◆ Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος **(314)**
- ◆ Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος **(~319)**
- ◆ Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος **(~340)**
- ◆ Ἡ ἐν Ἄντιοχεία Σύνοδος **(341)**
- ◆ Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος **(343)**
- ◆ Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος **(~380)**
- ◆ Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος **(394)**
- ◆ Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος **(419)**
- ◆ Ἡ Πρωτοδευτέρα (ἐν Κωνσταντινουπόλει) Σύνοδος **(861)**
- ◆ Ἡ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ (ἐν Κωνσταντινουπόλει) Σύνοδος **(879/880)**

Σύντμηση: **Κανόνας 9/Νεοκαισάρεια** → 9ος κανόνας τῆς ἐν Νεοκαισαρεία Συνόδου

Κανόνας 15/ Πρωτοδευτέρα → 15ος κανόνας τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου

Οι Τοπικές Σύνοδοι

έτος	• αριθμός κανόνων	σύντηψη
314	(25) Ή έν Άγκύρα Σύνοδος	Άγκυρα
~319	(15) Ή έν Νεοκαισαρεία Σύνοδος	Νεοκαισάρεια
~340	(21) Ή έν Γάγγρα Σύνοδος	Γάγγρα
341	(25) Ή έν Άντιοχεία Σύνοδος	Άντιόχεια
343	(21) Ή έν Σαρδική Σύνοδος	Σαρδική
~380	(60) Ή έν Λαοδικεία Σύνοδος	Λαοδίκεια
394	(1) Ή έν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος	ΚΠολη
419	(133) Ή έν Καρθαγένη Σύνοδος	Καρθαγένη
861	(17) Ή Πρωτοδευτέρα Σύνοδος	A-B
879/880	(3) Ή έν Άγία Σοφία Σύνοδος	Άγία Σοφία
	Σύνολο: 321 κανόνες	

2. Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)

- Χρον/γία: (μετὰ τὸ Πάσχα - πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς) 314
- Πόλη: Ἄγκυρα (Μικρὰ Ἀσία)
- Αἰτία: Ζήτημα τῶν πεπτωκότων (*lapsi*) καὶ πρακτικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ: Μέγας Κωνσταντῖνος ([306] 324-337) καὶ Λικίνιος
- Μέλη: 13 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες: 25
- Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σ. 371-385.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σ. 20-69.
(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. 1, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 54-73 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 18)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 10, 12, 13, 14, 19)
- 3) Ζήτημα τῶν πεπτωκότων [*lapsi*] (διωγμὸς Μαξιμίνου) (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 15)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25)
- 6) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 11)

3. Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)

Κανόνες (25)

Κανόνες κε' τῶν ἐν Ἀγκύρα μακαρίων πατέρων, οἵτινες προγενέστεροι μὲν εἰσι τῶν ἐν Νικαία κανόνων, δευτερεύουσι δὲ διὰ τὴν τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου αὐθεντίαν ἧτοι παρρησίαν.

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιθυσάντων καὶ ἀναπαλαισάντων γενναίως
- 2) Περὶ διακόνων ἐπιθυσάντων
- 3) Περὶ τῶν ἐκ φυγῆς συλληφθέντων καὶ πρὸς βίαν τι παθόντων ἑλληνικόν
- 4) Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους αἰτίας ἑλληνικόν τι πραξάντων
- 5) Περὶ τῶν μετὰ λύπης εἰδωλοθύτων γευσασμένων
- 6) Περὶ τῶν ἐκ δειλίας ἑλληνισάντων
- 7) Περὶ τῶν ἐν τόποις εἰδωλικοῖς ἐσθιόντων
- 8) Περὶ τῶν πολλάκις βία ἐπιθυσάντων
- 9) Περὶ τῶν αἰτίων καὶ ἄλλοις τοῦ ἐπιθῦσαι γινομένων
- 10) Περὶ διακόνων ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι περὶ γάμου μαρτυρουμένων
- 11) Περὶ μνηστευθεισῶν καὶ ὑπὸ ἐτέρων φθαρεισῶν
- 12) Περὶ τῶν ἐν κατηχομένοις ἐπιθυσάντων
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν χωρὶς γνώμης ἐπισκόπου ὑπὸ χωρεπισκόπου χειροτονεῖσθαι κληρικόν
- 14) Περὶ τῶν ἐν κλήρῳ κρεωφαγίαν φευγόντων
- 15) Περὶ τῶν ἐν ταῖς χρείαις τῶν ἐκκλησιῶν πιπρασκομένων πρεσβυτέροις ἐκκλησιαστικῶν
- 16) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα πορνευσάντων
- 17) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα καὶ ἄρρενας ἀποσαπέντων ἢ καὶ ἔτι σηπομένων
- 18) Περὶ τῶν εἰς ἐπισκοπὴν προβληθέντων καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν εἰς παρθενίαν ἀποταξαμένων καὶ ἀδελφοῦ σχήματι συνοικουσῶν τινι
- 20) Περὶ τῶν μοιχαλίδας ἐχόντων γυναῖκας ἢ μοιχευόντων
- 21) Περὶ τῶν ἃ τίκτουσιν ἐκ πορνείας ἀναιρουσῶν διὰ φθορείων
- 22) Περὶ φονέων
- 23) Περὶ τῶν παρὰ γνώμην φονέων
- 24) Περὶ μαντευομένων καὶ φαρμακευομένων

25) Περί τῶν συνειδότην παρθένων φθοραῖς

4. Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)

→ Χρον/γία: ~319

→ Πόλη: Νεοκαισάρεια (Καππαδοκία)

→ Αἰτία: Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας καὶ πρακτικὰ θέματα

→ Αὐτοκράτωρ: Μέγας Κωνσταντῖνος ([306] 324-337) καὶ Λικίνιος

→ Μέλη: 20 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

→ Κανόνες: 15

→ Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 111993, σ. 385-395.

(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθήναι, 1853, σελ. 70-95.

(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 74-82 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15)

2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 6)

3) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 4)

4) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 2, 3)

5. Ἡ ἐν Νεοκαισαρείᾳ Σύνοδος (~319)

Κανόνες (15)

Κανόνες ἰδ' τῶν ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων, οἵτινες δεύτεροι μὲν εἰσι τῶν ἐν Ἀγκύρα, τῶν δὲ ἐν Νικαίᾳ προγενέστεροι, διὰ δὲ σεβασμιότητα προτέτακται αὐτῶν ἢ ἐν Νικαίᾳ.

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων γημάντων ἢ πορνευόντων
- 2) Περὶ τῶν δύο ἀδελφοῖς γαμηθεισῶν ἢ γαμούντων ἀδελφὰς
- 3) Περὶ πολυγάμων
- 4) Περὶ τῶν προθεμένων πορνεῦσαι καὶ κωλυθέντων
- 5) Περὶ κατηχουμένων ἁμαρτανόντων
- 6) Περὶ κατηχουμένης ἐγκύμονος, ὅτε θέλει βαπτίζεται
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν εἰς γάμους διγάμων πρεσβύτερον ἔρχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν γυναιξὶ μοιχαλίσι συνεζευγμένων
- 9) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκότων πρὸ τῆς χειροτονίας πρεσβυτέρων
- 10) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκότων πρὸ τῆς χειροτονίας διακόνων
- 11) Περὶ τοῦ πότε δεῖ χειροτονεῖσθαι πρεσβύτερον
- 12) Περὶ τῶν ἐν τῷ νοσεῖν φωτισθέντων
- 13) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιχωρίων
- 14) [Περὶ χωρεπισκόπων]
- 15) Περὶ τοῦ πόσους εἶναι χρὴ διακόνους ἐν ἐκάστη πόλει

6. Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)

→ Χρον/γία: ~340

→ Πόλη: Γάγγρα (Παφλαγονία)

→ Αἰτία: Οἱ Εὐσταθιανοὶ (ἀκρότητες περὶ τὴν ἄσκηση)

→ Αὐτοκράτωρ: Κωνστάντιος (337-361)

→ Μέλη: 13 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

→ Κανόνες: 21

→ Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 395-405.

(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθήναι, 1853, σ. 96-121.

(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 83-99 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 4, 5, 6, 7, 8)

2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 2, 11, 18, 20)

3) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 1, 3, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21)

7. Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)

Κανόνες (21)

Κανόνες κ' τῶν ἐν Γάγγρα συνελθόντων ἁγίων πατέρων, οἵτινες μετὰ τὴν ἐν Νικαία σύνοδον ἐξετέθησαν.

[Συνοδικὴ ἐπιστολὴ]

- 1) Περὶ τῶν βδελυσομένων τὸν νόμιμον γάμον
- 2) Περὶ τῶν βδελυσομένων τὴν κρεωφαγίαν
- 3) Περὶ δούλων τῶν ἐν χριστιανισμοῦ προφάσει τῶν οἰκείων δεσποτῶν ἀφηνιόντων
- 4) Περὶ τῶν διακρινομένων ἀπὸ γεγαμηκότων κοινωνῆσαι πρεσβυτέρων
- 5) Περὶ τῶν τὰς ἐν ἐκκλησίαις συνάξεις εὐτελιζόντων
- 6) Περὶ τῶν τὰς λειτουργίας ἔξω τῶν ἐκκλησιῶν ποιουμένων
- 7) Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καρποφοριῶν τῶν παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου
- 8) Περὶ τῶν εἰς πτωχοὺς καρποφοριῶν δίχα τοῦ ἐπισκόπου γινομένων
- 9) Περὶ τῶν παρθενευόντων ὡς βδελυσομένων τὸν γάμον
- 10) Περὶ τῶν ἐν παρθενίᾳ ἐπαιρομένων
- 11) Περὶ τῶν τὰς ἐπὶ πτωχῶν ἀγάπας ἐν γέλωτι θεμένων
- 12) Περὶ τῶν περιβολαίῳ χρωμένων καὶ καταφρονούντων τῶν βήρους φρονούντων
- 13) Περὶ γυναικῶν τῶν ἀμφιάσμασιν ἀνδρῶν κεχρημένων
- 14) Περὶ γυναικῶν τῶν τοὺς ἰδίους ἄνδρας καταλιμπανουσῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων τὰ τέκνα
- 16) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων γονέων
- 17) Περὶ γυναικῶν προφάσει εὐλαβείας ἀποκειρομένων
- 18) Περὶ τῶν ἐν κυριακαῖς νηστευόντων
- 19) Περὶ τῶν τὰς ἐκκλησιαστικὰς μὴ νηστευόντων νηστείας
- 20) Περὶ τῶν τὰς μαρτύρων βδελυσομένων συνάξεις
- 21) [Ἐπίλογος]

8. Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)

→ Χρον/γία: (Ἰούνιος - Αὔγουστος) 341

→ Πόλη: Ἀντιόχεια

→ Αἰτία: Κανονικὰ καὶ δογματικὰ ζητήματα (ἐπὶ τοῖς «ἐν ἐγκαινίοις»)

→ Αὐτοκράτωρ: Κωνστάντιος (337-361)

→ Μέλη: 97 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

→ Κανόνες: 25

→ Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 405-419.

(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθήναι, 1853, σελ. 122-170.

(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 100-126 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 9, 10, 11, 19, 20)

2) Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα (κ. 1)

3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 21, 22, 23)

4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 12, 14, 15)

5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 24, 25)

6) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 2)

9. Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)

Κανόνες (25)

Κανόνες κε' τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντων ἀγίων πατέρων.

[Συνοδικὴ ἐπιστολὴ]

- 1) Περὶ τῶν πρᾶπτόντων ἐναντία τοῖς ἐν Νικαίᾳ ὀρισθεῖσι περὶ τοῦ Πάσχα
- 2) Περὶ τῶν καταφρονούντων τῆς ἐν ἐκκλησίᾳ εὐχῆς καὶ περὶ τῶν κατ' οἶκους κοινωνούντων ἀκοινωνήτοις
- 3) Περὶ τῶν ἐξ ἐτέρας παροικίας εἰς ἐτέρας ἐμφωλευόντων παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου
- 4) Περὶ τῶν καθηρημένων καὶ τολμώντων ἱερατεύειν
- 5) Περὶ τῶν ἑαυτοὺς ἀφελκόντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας καὶ ἰδία συναγομένων
- 6) Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων ὅτι οὐκ ἐξὸν αὐτοὺς δέχεσθαι
- 7) Περὶ τοῦ μηδένα τῶν ξένων ἄνευ εἰρηνικῶν δέχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν ἐπὶ ξένοις εἰρηνικῶν τῶν ἐπιχωρίων πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων
- 9) Περὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν μητροπολιτῶν
- 10) Περὶ τῶν καλουμένων χωρεπισκόπων καὶ τῶν χειροτονιῶν αὐτῶν
- 11) Περὶ τῶν δίχα γνώμης τοῦ μητροπολίτου βασιλεῖ προσιόντων
- 12) Περὶ τῶν καθαιρεθέντων καὶ βασιλεῖ προσιόντων
- 13) Περὶ τῶν ἐξ ἐπαρχίας ἐτέρας τολμώντων χωρεῖν καὶ χειροτονεῖν
- 14) Περὶ τῆς ἐπὶ κρίσεσιν ἐπισκόπων ἐγκαλουμένων διαφωνίας
- 15) Περὶ τῶν κατακριθέντων ἐπισκόπων ὑπὸ τῶν τῆς ἐπαρχίας συμφώνως
- 16) Περὶ σχολαζόντων ἐπισκόπων εἰς σχολάζουσαν ἐκκλησίαν ἑαυτοὺς ἐπιρριπτόντων
- 17) Περὶ τῶν προβληθέντων ἐπισκόπων καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν παραιτουμένων
- 18) Περὶ τῶν προβληθέντων εἰς ἐπισκοπήν καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις χειροτονιῶν
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλουσῶν γίνεσθαι δις τοῦ ἔτους τοῖς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόποις συνόδων
- 21) Περὶ τοῦ κατὰ μηδένα τρόπον μετάρθεσιν ἐπισκόπου γίνεσθαι
- 22) Περὶ τοῦ μὴ χειροτονεῖν εἰς ἐτέραν παροικίαν κληρικούς

23) Περί τοῦ μηδένα προβάλλεσθαι ἀνθ' ἑαυτοῦ ἐπίσκοπον

24) Περί τῶν διαφερόντων ταῖς ἐκκλησίαις χρημάτων καὶ τῶν κατ' ἰδίαν τοῦ ἐπισκόπου

25) Περί τοῦ τὸν ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διοικήσεως

10. Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)

→ Χρον/γία: 343

→ Πόλη: Σαρδική (Ulpia Sardica. Dacia Mediterranea - Illyricum Orientale)

→ Αἰτία: Ἀποκατάσταση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἐναντι τῶν εὐσεβιανῶν

→ Αὐτοκράτωρ: Κωνσταντῖος (337-361) [καὶ Κώνσταντας (337-350)]

→ Μέλη: ~90 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

→ Κανόνες: 21

→ Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 443-461.

(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 227-285.

(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 156-189 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 6, 7, 8, 9)

2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3α, 10, 11, 12, 13, 15, 17)

3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 3β, 3γ, 4, 5, 14, 20, 21)

4) Εἰδικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης (κ. 16, 18, 19)

11. Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)

Κανόνες (21)

Κανόνες κα' τῶν ἐν Σαρδικῇ συνελθόντων ἀγίων πατέρων μετὰ τοὺς ἐν Νικαίᾳ πατέρας.

- 1) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μετατίθεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μεταθέσεις γίνεσθαι, εἰ καὶ τάχα διὰ γραμμάτων ἀπὸ τοῦ πλήθους τὰ τῆς μεταθέσεως ἀξιότιο
- 3) Περὶ τοῦ εἰς ἑτέραν παροικίαν μὴ μεταβαίνειν δίχα προσκλήσεως ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι οὐ δύναται ἐπίσκοπος ἀπὸ ἑτέρας ἐπαρχίας καλεῖν ἐπιγνώμονα ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι δεῖ τὸ ἔκκλητον ἐν Ῥώμῃ γυμνάζεσθαι
- 4) Περὶ τοῦ μὴ πρότερον εἰς τὸν τοῦ καθηρημένου θρόνον ἕτερον χειροτονεῖν, πρὶν ὁ Ῥώμης αἰτηθεῖς ὄρον περὶ τούτου ἐξενέγκοι
- 5) Ἐπίσκοπος καθαιρεθείς, καὶ δεύτερον ἐκκαλεῖται πρὸς τὸν Ῥώμης, ὅτι ἡ τῆς ἀνακρίσεως ἐξουσία ἐπ' αὐτῷ πᾶσα κεῖται
- 6) Περὶ τοῦ πότε καθίσταται ἐπίσκοπος ὑπὸ τοῦ ἐξάρχου τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅτι οὐκ ἐν κώμῃ βραχεία
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον εἰς τὸ στρατόπεδον ἀποδημεῖν
- 8) Περὶ τοῦ διὰ διακόνου τὰς αἰτήσεις πρὸς βασιλέα ποιεῖσθαι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι δεήσεις ἐπισκόπων πρὸς βασιλέα χωρὶς συστατικῶν τοῦ μητροπολίτου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς τοῦ στρατοπέδου χώρας ἢ πρὸς τὸν Ῥώμης
- 10) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ λαϊκοῦ βίου εὐθύς εἰς ἐπισκοπὴν ἀνάγεσθαι
- 11) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον πλέον τρεῖς κυριακὰς ἐν ἀλλοτρίᾳ παροικίᾳ διατρίβειν καὶ μὴ ἐκεῖσε ἐπ' αἰσχύνῃ τοῦ ἐπισκόπου διδάσκειν
- 12) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον χάριν κτήσεως αὐτῷ διαφορούσης ἐν ἀλλοτρίᾳ ἀπερχόμενος εἰς τὴν πόλιν συνέρχεσθαι
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἀκοινώνητον ὑφ' ἑτέρου δέχεσθαι
- 14) Περὶ τοῦ πάντα κληρικὸν τῆς τιμῆς ἀποκινούμενον ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τὸν μητροπολίτην ἢ ἐπὶ τὸν πλησιόχωρον καταφεύγειν εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος
- 15) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀλλότριον κληρικὸν ἐξιστᾶν καὶ τῇ ἰδίᾳ ἀποκαθιστᾶν ἐκκλησίᾳ
- 16) Περὶ τοῦ πάντα ἱερατικὸν ἢ μοναχὸν μὴ πλέον τῶν τριῶν ἑβδομάδων ἐν ἀλλοτρίᾳ διάγειν πόλει
- 17) Περὶ τοῦ τοὺς διὰ πίστιν ἐκβαλλομένους ἐπισκόπους ὑποδέχεσθαι
- 18) Περὶ ὑποδοχῆς τῶν παρὰ Μουσαίου καὶ Εὐτυχιανοῦ κατασταθέντων

- 19) Περί τοῦ πάντα ἱερατικὸν μὴ βουλόμενον εἰς ὃ κατωνομάσθη ἐνεργεῖν τάγμα τῆς κοινωνίας ἐκβάλλεσθαι
- 20) Περί τοῦ μηδὲν τῶν ὑπὸ τῆς συνόδου διοριζομένων ἀνατρέπεσθαι 21) Περί τοῦ δεῖν τοὺς ἐν τῷ καναλίῳ ἐπισκόπους ἐπιζητεῖν τὴν αἰτίαν τῆς παρόδου ἀπὸ τῶν διερχομένων ἐπισκόπων

12. Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)

- Χρον/γία: ~380
- Πόλη: Λαοδικεία (Φρυγία [Pacatiana])
- Αἰτία: «Θρησκεία τῶν Ἀγγέλων» καὶ κανονικὰ-λειτουργικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ: Θεοδοσίος ὁ Μέγας (379-395)
- Μέλη: 20-32 [;] ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες: 60
- Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 420-442.
- (2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 170-226.
- (3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 127-155 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικὰ (κ. 7, 8, 35)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 12, 13, 40, 57)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2, 3, 4, 5, 11, 20, 24, 26, 27, 28, 29, 36, 41, 42, 43)
- 4) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 56, 58, 59)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 30, 53, 54, 55)
- 6) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 1, 10, 31)
- 7) Θέματα ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων (κ. 6, 9, 32, 33, 34, 37, 38, 39)

8) Τὰ κανονικά βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 60)

13. Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)

Κανόνες (60)

Κανόνες νθ' [ξ'] τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Φρυγίας συνελθόντων μακαρίων πατέρων συνόδου ἐπὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

- 1) Περὶ τῶν διγάμων καὶ τίνα χρόνον ἐπιτιμῶνται
- 2) Περὶ τῶν ἐπὶ παισίμασι διαφόροις θερμῶς μεταμεληθέντων
- 3) Περὶ τοῦ μὴ προάγεσθαι εἰς κλῆρον εὐθέως μετὰ τὸ βάπτισμα
- 4) Περὶ τοῦ μὴ τοκίζειν ἱερατικούς
- 5) Περὶ τοῦ πότε τὰς χειροτονίας δεῖ ποιεῖσθαι
- 6) Περὶ τοῦ μὴ εἰς ἐκκλησίαν ἢ μαρτύριον εἰσιέναι αἰρετικὸν
- 7) Περὶ τῶν προσερχομένων ἐξ αἰρέσεως τῇ ἐκκλησίᾳ
- 8) Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῆς κατὰ Φρυγίαν προσιόντων
- 9) Περὶ τοῦ τοῖς αἰρετικῶν σπηλαίοις μὴ παραβάλλειν ἐπὶ εὐχῇ
- 10) Περὶ τῆς πρὸς αἰρετικούς ἐπιγαμίας
- 11) Περὶ τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ πρεσβυτέραν ἐν γυναιξὶ μὴ καθίστασθαι
- 12) Περὶ τῶν ἐπισκόπων χειροτονιῶν
- 13) Περὶ τοῦ μὴ κρίσει τοῦ πλήθους τὰς χειροτονίας ποιεῖσθαι
- 14) Περὶ τοῦ μὴ πέμπειν εἰς παροικίαν ἑτέραν ἀπὸ τῶν προσφερομένων εὐλογιῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν ἄμβωνι ψάλλειν ὀφειλόντων
- 16) Περὶ τῶν ἐν τοῖς σάββασιν ἀναγνώσεων
- 17) Περὶ τοῦ ἐκ διαλείμματος ἀναγινώσκεσθαι κατὰ τὰς συνάξεις ψαλμοῦς
- 18) Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐνάταις καὶ ἐσπέραις εὐχῶν
- 19) Περὶ τῶν μετὰ τὰς τῶν ἐπισκόπων ὁμιλίας εὐχῶν καὶ τῶν κοινωνεῖν ὀφειλόντων, μόνον τῶν ἱερέων βηματιζόντων
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλομένων τιμῶν τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις
- 21) Περὶ τοῦ τοῦς ὑποδιακόνους κεχωρίσθαι τοῦ διακονικοῦ

- 22) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον μετὰ ὀραρίων ἐστάναι
- 23) Περὶ τοῦ μετὰ ὀραρίων ἀναγνώστας ἢ ψάλτας μὴ ἐνεργεῖν
- 24) Περὶ τοῦ μηδὲνα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν καπηλείοις εἰσιέναι
- 25) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον εὐλογεῖν ἢ εὐλογίας διδόναι
- 26) Περὶ τῶν μὴ ὑπὸ ἐπίσκοπον ἐφορκιστῶν
- 27) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν λαμβάνειν ἀπὸ ἀγάπης μερίδας βρωμάτων
- 28) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐν ἐκκλησίαις ἀριστοποιεῖν
- 29) Περὶ τῶν σαββατιζόντων χριστιανῶν ἢ κατ' ἄλλο τι ἰουδαίζόντων
- 30) Περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετὰ γυναικῶν λουομένων
- 31) Περὶ τῶν ἐπιγαμίας μετὰ αἰρετικῶν ποιουμένων
- 32) Περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν ἀπὸ αἰρετικῶν εὐλογίας
- 33) Περὶ τοῦ αἰρετικοῖς ἢ σχισματικοῖς μὴ συνεύχεσθαι
- 34) Περὶ τοῦ μὴ ἀπέρχεσθαι πρὸς τοὺς τῶν αἰρετικῶν ψευδομάρτυρας
- 35) Περὶ τοῦ μὴ λατρεύειν ἀγγέλοις
- 36) Περὶ τῶν ἐπωδαῖς ἢ φυλακτηρίοις χρωμένων
- 37) Περὶ τοῦ μὴ ἀπὸ Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν ἐορταστικὰ δέχεσθαι
- 38) Περὶ τοῦ μὴ ἄζυμα χριστιανοὺς ἐσθίειν
- 39) Περὶ τοῦ μὴ συνεορτάζειν χριστιανοὺς τοῖς ἐλληνίζουσι
- 40) Περὶ τῶν παραιτουμένων ἐπισκόπων τὰς ἐπὶ συνόδους κλήσεις
- 41) Περὶ τοῦ χωρὶς γράμματος τοὺς ἱερατικοὺς μὴ ἀποδημεῖν
- 42) Περὶ τοῦ χωρὶς κελεύσεως ἐπισκόπου κληρικὸν μὴ ἀποδημεῖν
- 43) Περὶ τῆς τῶν ὑποδιακόνων περὶ τὰς θύρας παραμονῆς
- 44) Περὶ τοῦ μὴ εἰσιέναι εἰς ἱερατεῖον γυναῖκας
- 45) Περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ ἑβδομάδι εἰς τὸ φῶτισμα γραφομένων
- 46) Περὶ τοῦ τοὺς νεοφωτίστους ἀπαγγέλειν τὴν πίστιν
- 47) Περὶ τῶν ἐν νόσῳ φωτιζομένων
- 48) Περὶ τοῦ μετὰ τὸ φῶτισμα χρίσματος
- 49) Περὶ τοῦ μὴ ἐν τεσσαρακοστῇ ἄρτον προσφέρειν
- 50) Περὶ τοῦ μὴ ἀπονηστεύειν τῇ ε' τῆς μεγάλης ἑβδομάδος
- 51) Περὶ τοῦ μὴ μνήμας μαρτύρων ποιεῖν ἐν ταῖς νηστίμοις ἡμέραις

- 52) Περὶ τοῦ γενέθλια ἢ γάμους ἐν τεσσαρακοστῇ μὴ ποιεῖν
- 53) Περὶ τοῦ ἐν γάμοις χριστιανὸν μὴ ὀρχεῖσθαι
- 54) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικῶ θυμελικῶν θεωρίας θεωρεῖν
- 55) Περὶ τοῦ μὴ ἀρμόζειν χριστιανοῖς τὰ ἐκ συμβολῆς συμπόσια
- 56) Περὶ τοῦ μὴ προεισιέναι τοῦ ἐπισκόπου τοὺς πρεσβυτέρους εἰς τὸ ἱερατεῖον
- 57) Περὶ τοῦ μὴ ἐν κώμαις καὶ χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους
- 58) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν προσφέρειν ἐν οἰκίαις
- 59) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ψάλλεσθαι
- 60) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι

14. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)

- Χρον/γία: (τέλη Σεπτεμβρίου) 394
- Πόλη: Κωνσταντινούπολη
- Αἰτία: Κανονικὰ ζητήματα (Βαγάδιος καὶ Ἀγάπιος, ἐπίσκ. Βόστρων)
- Αὐτοκράτωρ: Μέγας Θεοδόσιος (379-395)
- Μέλη: 37 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες: 1
- Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 461-462.
- (2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθήναι, 1853, σελ. 625-628.
- (3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 437-444 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θεμελιώδη ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 1)

15. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)

Κανόνες (1)

Ἐκ τῶν πραχθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Ἀγαπίου καὶ Γαβαδίου, ἐκατέρου ἀντεχομένου τῆς ἐπισκοπῆς Βόστρης.

1) Περὶ τοῦ πόσοι χειροτονοῦσιν ἢ καθαιροῦσιν ἐπίσκοπον

16. Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)

→ Χρον/γία: (25-30 Μαΐου) 419

→ Πόλη: Καρθαγένῃ (Καρχηδῶν)

→ Αἰτία: Πρακτικὰ θέματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς

→ Αὐτοκράτωρ: Θεοδόσιος ὁ Β΄ (408-450)

→ Μέλη: 217 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας

→ Κανόνες: 133

→ Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 462-542.

(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 286-624.

(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 190-436 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

1) Θέματα δογματικὰ (κ. 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116)

2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 17, 39)

3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 18γ, 55, 75, 76, 77, 85, 89, 95, 97α, 127)

- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18α, 23, 25, 27, 31, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 44, 45β, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 61, 64, 65, 70, 71, 74, 78, 79, 82, 84, 86, 87, 88, 90, 94, 96β, 96γ, 97β, 97γ, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 126, 132, 133)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 8, 12, 15α, 15β, 15γ, 19, 20, 28, 29, 30, 59, 62, 96α, 104, 107, 122, 125, 128, 129, 130, 131)
- 6) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 26, 32, 33)
- 7) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 6, 18β, 37, 41, 45α, 46, 72, 83, 103)
- 8) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 80)
- 9) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 15δ, 60, 63)
- 10) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 21, 102)
- 11) Θέματα ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων (κ. 22, 66, 67, 68, 69, 81, 91, 92, 93)
- 12) Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 24)
- 13) Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα (κ. 34, 51, 73)

17. Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)

Κανόνες (133)

Κανόνες τῶν ἐν Καρθαγένῃ συνελθόντων σιζ' μακαρίων πατέρων.

- 1) Ὡστε τὰ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ ὀρισθέντα παντὶ τρόπῳ παραφυλαχθήσονται
- 2) Περὶ κηρυκτέας τῆς ἁγίας Τριάδος
- 3) Περὶ ἐγκρατείας
- 4) Περὶ διαφόρων τάξεων ὀφειλουσῶν ἀπέχεσθαι γυναικῶν
- 5) Περὶ ἀπληστίας
- 6) Ὡστε χρῖσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι
- 7) Περὶ τῆς τῶν ἐν κινδύνῳ καθεστώτων καταλλαγῆς
- 8) Περὶ τῶν τοὺς πατέρας αἰτιωμένων, καὶ ὥστε μηδενὶ διαβεβλημένων ἐξεῖναι ἐπισκόπου καταγορεῖν
- 9) Περὶ τῶν κατ' ἀξίαν τῶν οἰκείων ἀτοπημάτων ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου ἐκβαλλομένων

- 10) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων καταγινωσκομένων ἐπισκόπων
- 11) Ἐάν τις πρεσβύτερος κατὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου φυσιωθεῖς, σχίσμα ποιήσῃ, ἀνάθεμα ἔστω
- 12) Ἐάν τις ἐπίσκοπος χωρὶς καιροῦ συνόδου ἐγκλήματι περιβληθῆ, ὁ τοιοῦτος ἀκουσθῆ ἀπὸ δώδεκα ἐπισκόπων
- 13) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ ἀπὸ πολλῶν χειροτονεῖσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, καὶ ἀπὸ τριῶν ὁ ἐπίσκοπος χειροτονηθεῖ
- 14) Ὡστε ἀπὸ Τριπόλεως ἕνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν, καὶ ὥστε τὸν πρεσβύτερον ἐκεῖσε ἀπὸ πέντε ἀκούεσθαι ἐπισκόπων
- 15) Περὶ διαφόρων τάξεων τῆ ἐκκλησίας δουλευουσῶν, ὥστε ἐάν τις εἰς ἐγκληματικὸν πρᾶγμα περιπέσῃ καὶ παραιτήσῃται τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὀφείλει τὸν τοιοῦτον κινδυνεύειν· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων κοσμικοῖς θεωρίοις μὴ προσιέναι
- 16) Ὡστε μηδένα ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον ἐκκλησίαν τινα λαμβάνειν· καὶ ὥστε τοὺς ἀναγνώστας γαμετὰς λαμβάνειν· καὶ ἵνα οἱ κληρικοὶ γυναικῶν καὶ τόκων ἀπέχωνται· καὶ ποίῳ δεῖ καιρῷ ἢ αὐτοὺς ἢ τὰς παρθέτους καθιεροῦσθαι
- 17) Ὡστε ἐκάστην ἐπαρχίαν διὰ τὸ μακροδαπέδες πρωτεύοντα ἔχειν ἴδιον
- 18) Ἐάν τις κληρικὸς χειροτονῆται, ὀφείλει ὑπομιμνήσκεισθαι τοὺς ὅρους φυλάττειν· καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ δίδωται, μηδὲ βάπτισμα· καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον οἱ μητροπολίται συνέρχωνται
- 19) Ὡστε, ἐπισκόπου κατηγορουμένου, πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας τὸ πρᾶγμα ἀνενεχθῆναι
- 20) Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν κατηγορουμένων
- 21) Ὡστε τὰ τέκνα τῶν κληρικῶν ἐν συνοικεσίῳ μὴ συνάπτεσθαι αἰρετικοῖς
- 22) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς μηδένα συνεισάγειν τοῖς μὴ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς
- 23) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖν
- 24) Ὡστε ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι
- 25) Περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐπομένων τάξεων τῶν τὰ ἅγια μυστήρια ψηλαφουσῶν ἤρρεσεν ἀπὸ γυναικῶν ἐγκρατεύεσθαι
- 26) Ὡστε μὴ ὑπὸ τινος διασπᾶσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα
- 27) Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἐπὶ βαρυτέρῳ ἁμαρτήματι ἐλεγχθέντες, χειροθεσίαν ὡς λαϊκοὶ μηδαμῶς ὑποδέξωνται
- 28) Πρεσβύτεροι, διάκονοι καὶ κληρικοί, οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ πράγματι ἐκκλητον παρέχοντες ἐπὶ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν κοινωνίαν μηδαμῶς δεχθῶσι
- 29) Εἴ τις ἀπὸ κοινωνίας ὢν, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι κοινωνῆσαι τολμήσῃ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκην προήγαγεν

- 30) Περὶ κατηγοροῦντος καὶ κατηγορουμένου
- 31) Ἐάν τινες κληρικοὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων προβιβαζόμενοι καταφρονῶσι, μηδὲ ἐκεῖ μείνωσιν, ὅθεν ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν
- 32) Ἐάν τις τῶν κληρικῶν πενιχρός, προκόψας εἰς τινα τάξιν, κτήσεται τί ποτε, ὑποκείσθω τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων
- 33) Ὡστε πρεσβυτέρους πράγμα τῆς ἐκκλησίας ἐν ἧ καθιέρωνται μὴ πιπράσκειν, καὶ ὥστε μηδενὶ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι πράγματι κατακεχρῆσθαι τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μάτρικος
- 34) Ὅτι οὐδὲν ἐκ τῆς ἐν Ἰππῶνι συνόδου εἴη διορθωτέον
- 35) Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικούς μὴ εὐχερῶς τὰ τέκνα αὐτῶν ποιεῖν ἐμαγκίππατα
- 36) Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους καὶ κληρικούς μὴ χειροτονεῖσθαι, εἰ μὴ πάντας τοὺς ἰδίους χριστιανούς ποιήσωσιν
- 37) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω ἄρτου καὶ οἴνου ὕδατι μεμιγμένου τί ποτε ἐν τοῖς ἁγίοις προσφέρειν
- 38) Ὡστε κληρικούς ἢ ἐγκρατευομένους πρὸς παρθένοὺς ἢ χήρας μὴ εἰσιέναι
- 39) Περὶ τοῦ τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον μὴ προσαγορεύεσθαι ἑξαρχὸν τῶν ἱερέων
- 40) Περὶ τοῦ μὴ κατηλεύεσθαι τοὺς κληρικούς, εἰ μὴ ἐπιξενουμένους
- 41) Περὶ τοῦ ἀπὸ νηστικῶν τῷ θεῷ προσάγεσθαι θυσίας
- 42) Περὶ τοῦ μηδαμῶς συμπόσια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπιτελεῖσθαι
- 43) Περὶ τῶν μετανοούντων
- 44) Περὶ παρθένων
- 45) Περὶ τῶν ἀσθενούντων καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκρίνεσθαι μὴ δυναμένων
- 46) Περὶ τῶν παθῶν τῶν μαρτύρων
- 47) Περὶ δονατιστῶν παιδίων τῶν παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένων
- 48) Περὶ ἀναβαπτισμάτων καὶ ἀναχειροτονιῶν ἢ μεταβάσεων ἐπισκόπων
- 49) Πόσοι ἐπίσκοποι ἐπίσκοπον χειροτονεῖν ὀφείλουσιν
- 50) Πόσοι ἐπίσκοποι προστεθῆναι ὀφείλουσι τῷ ἀριθμῷ τῶν χειροτονούντων, ἐὰν περὶ τοῦ μέλλοντος χειροτονεῖσθαι ἐπίσκοπου ἀντιλογία γένηται
- 51) Ὡστε ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνης ἀγγέλεσθαι τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα
- 52) Περὶ τοῦ τὰς ἐπαρχίας ἐπισκέπτεσθαι
- 53) Ὡστε τὰς διοικήσεις, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἐπίσκοπον ἕτερον δέχεσθαι

- 54) Περὶ τοῦ ἀλλοτρίους κληρικοὺς μηδαμῶς παρ' ἐτέρων ὑποδέχεσθαι ἐπισκόπων
- 55) Περὶ τοῦ ἐξεῖναι τῷ ἐπισκόπῳ Καρχηδόνος ὅθεν θέλει κληρικὸν χειροτονεῖν
- 56) Περὶ τοῦ τοὺς ἐν ταῖς παροικίαις χειροτονημένους ἐπισκόπους μὴ τινα ἑαυτοῖς ἐκδικεῖν διοίκησιν
- 57) Ὅστε τοὺς μικροὺς παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένους ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ χειροτονεῖσθαι
- 58) Περὶ τῶν ἐγκαταλειμμάτων τῶν εἰδώλων καὶ ναῶν, τῶν ὀφειλόντων ἐξαλειφθῆναι
- 59) Περὶ τοῦ κληρικοῖς χάριν διαγνώσεως τῆς οἰκείας αὐτῶν κρίσεως μὴ ἀναγκάζεσθαι δημοσίως μαρτυρεῖν
- 60) Περὶ τοῦ ἀφελέσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων συμπόσια
- 61) Περὶ θεωρίων, ἵνα ἐν τῇ Κυριακῇ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἁγίων ἑορταῖς μηδαμῶς ἐπιτελῶνται
- 62) Περὶ τῶν καταδικαζομένων κληρικῶν
- 63) Περὶ τῶν μίμων τῶν γινομένων χριστιανῶν
- 64) Περὶ ἐλευθεριῶν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων αἰτητέον ἀπὸ τοῦ βασιλέως
- 65) Περὶ Αἰκυτίου ἐπισκόπου τοῦ καταδικασθέντος
- 66) Περὶ τοῦ μετὰ τῶν δονατιστῶν πράως διαπράξασθαι
- 67) Περὶ γραμμάτων ὀφειλόντων τοῖς ἄρχουσιν ἀποσταλῆναι, ὥστε κατάδηλα γενέσθαι τὰ μεταξὺ τῶν δονατιστῶν καὶ μαξιμιανῶν πραχθέντα
- 68) Περὶ τοῦ τοὺς κληρικοὺς τῶν δονατιστῶν ἐν τῷ κλήρῳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναδέχεσθαι
- 69) Περὶ τοῦ πρεσβείαν πρὸς τοὺς δονατιστὰς ἀποσταλῆναι χάριν τοῦ τὴν εἰρήνην συνθεῖναι
- 70) Περὶ τοῦ ποῖοι ὀφείλουσι κληρικοὶ γαμετῶν ἀπέχεσθαι
- 71) Περὶ τῶν τοὺς ἰδίους λαοὺς ἐγκαταλιπανόντων
- 72) Περὶ νηπίων ὀφειλόντων βαπτίζεσθαι, ὡσάκις ἀμφιβάλλεται περὶ αὐτῶν, εἰ ἄρα ἐβαπτίσθησαν
- 73) Περὶ τοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς συνόδου ἀγγέλεσθαι
- 74) Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν ἐπίσκοπον ἐπιξενούμενον καθέζεσθαι ἐν ἧ καθέδρᾳ ἐπιξενουῦται
- 75) Περὶ ἐκδίκων τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὀφειλόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτηθῆναι
- 76) Περὶ τῶν μὴ ἀπαντώντων ἐν ταῖς συνόδοις ἐπισκόπων
- 77) Περὶ Κρεσκωνίου
- 78) Περὶ τῆς ἐν Ἴππῶνι Διαρετῶν τῆς ἐκκλησίας
- 79) Περὶ τῶν μὴ φροντιζόντων κληρικῶν ἐντὸς ἑνιαυτοῦ πράξαι τὸ ἴδιον πρᾶγμα

- 80)** Ὡστε τοὺς ἀπὸ ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδεχθέντας, μηδὲ ἡγουμένους τοῦ μοναστηρίου, μηδὲ κληρικούς ἐξεῖναι χειροτονεῖν
- 81)** Περὶ ἐπισκόπων τῶν αἰρετικούς ἢ Ἑλληνας κληρονόμους καταλιμπανόντων
- 82)** Περὶ ἐλευθεριῶν
- 83)** Περὶ τῶν πλαστῶν μνημείων τῶν μαρτύρων
- 84)** Περὶ τοῦ τὰ λείψανα τῶν εἰδώλων ἐκριζωθῆναι
- 85)** Ὡστε γράφεσθαι καὶ ὑπογράφεσθαι ὡσάκις γένηται χρεία ἐκ τοῦ ἐν Καρχηδόνι ἐπισκόπου ἐπ’ ὀνόματι πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐπιστολὰς
- 86)** Περὶ τάξεως ἐπισκόπων, ὥστε τοὺς μεταγενεστέρως χειροτονηθέντας μὴ τολμᾶν ἑαυτοὺς προτιμᾶν τῶν προτέρων
- 87)** Περὶ Κουοδβουλτδέου ἐπισκόπου
- 88)** Περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου
- 89)** Ὡστε τοὺς χειροτονημένους ἐπισκόπους ἀπὸ τῶν χειροτονούντων αὐτοὺς ἐπιστολὰς λαμβάνειν, ἐν αἷς ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ὕπατος προφέρεται
- 90)** Περὶ τοῦ τοὺς κἂν ἅπαξ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνόντας μὴ δύνασθαι ἀπὸ ἄλλων προχειρίζεσθαι
- 91)** Περὶ τοῦ τοῖς δονατισταῖς συνελθεῖν
- 92)** Ὁ τύπος τῆς πρὸς τοὺς δονατιστὰς συνελεύσεως
- 93)** Τὸ κομμονιτώριον, ὅπερ ἔλαβον οἱ κατὰ τῶν δονατιστῶν πρεσβευταὶ
- 94)** Τὸ βρέβιον τῶν κεφαλαίων
- 95)** Σύνοδον μὴ γίνεσθαι κοινήν τε καὶ ὀλοτελῆ, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης
- 96)** Ἵνα αἰρετοὺς δικαστὰς μὴ ἐξὸν ἐκκαλεῖσθαι
- 97)** Ἵνα ἀπὸ τῶν βασιλέων αἰτηθῇ συνηγόρων ἀντίληψις ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων τῆς ἐκκλησίας
- 98)** Περὶ τῶν λαῶν τῶν μηδέποτε ἐπισκόπους ἐσχηκότων
- 99)** Περὶ λαῶν καὶ διοικήσεων τῶν ἀπὸ δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 100)** Περὶ τῆς ἀναφορᾶς Μαυρεντίου τοῦ ἐπισκόπου
- 101)** Περὶ τοῦ εἰρηνοποιηθῆναι τὰς ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ Ἀλεξανδρείας
- 102)** Περὶ τῶν τοὺς ἄνδρας ἢ τὰς γυναῖκας ἀπολυόντων, ἵνα οὕτω μείνωσιν
- 103)** Περὶ τῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὀφειλουσῶν λέγεσθαι ἱκεσιῶν
- 104)** Περὶ τῶν τὴν διάγνωσιν τῶν δημοσίων δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτούντων
- 105)** Περὶ τῶν ἐν Ἀφρικῇ μὴ κοινωνούντων καὶ θελώντων πέραν θαλάσσης ὑποσυρῆναι

- 106)** Ἴνα οἱ ἐπὶ τὸ κοιπιᾶτον πορευόμενοι τὴν αἰτίαν ἑαυτῶν καὶ τῷ ἐν Καρχηδόνι καὶ τῷ ῥωμαϊκῷ ἱερεῖ σπουδάσωσιν ἐμφανίσαι
- 107)** Σύνοδος περὶ διαγνώσεως ἐπισκόπων
- 108)** Σύνοδος κατὰ τῶν δονατιστῶν
- 109)** Σύνοδος κατὰ τῆς αἵρέσεως Πελαγίου καὶ Κελεστίου
- 110)** Ὅτι τὰ μικρὰ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν βαπτίζονται
- 111)** Ὅτι ἡ θεία χάρις οὐ μόνον ἄφεσιν χαρίζεται ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ βοήθειαν παρέχει τοῦ μηκέτι ἁμαρτάνειν
- 112)** Ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ οὐ μόνον γινώσιν παρέχει ὧν δεῖ πράττειν, ἀλλὰ καὶ ἀγάπην ἔτι μὴν ἐμπνέει ἡμῖν, ἵνα ὃ ἐπιγινώσκωμεν καὶ πληρῶσαι ἰσχύσωμεν
- 113)** Ὅτι ἄνευ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος οὐδὲν ἀγαθὸν δυνάμεθα πληροῦν
- 114)** Ὅτι οὐ μόνον ταπεινὴ, ἀλλὰ καὶ ἀληθινὴ ἡ φωνὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν αὕτη· «Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν»
- 115)** Ὅτι ἐν τῇ δεσποτικῇ εὐχῇ οἱ ἅγιοι ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγουσιν· «Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν»
- 116)** Ὅτι ἀληθῶς ἀπὸ τῶν ἁγίων λέγεται τό· «Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν»
- 117)** Περὶ τῶν λαῶν τῶν ἀπὸ τῶν δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 118)** Περὶ τοῦ πῶς μεταξὺ ἀλλήλων μερίζονται τὰς διοικήσεις οἱ ἐπίσκοποι, τοῦτο μὲν οἱ καθολικοί, τοῦτο δὲ οἱ ἐκ τοῦ Δονάτου ἐπιστρέψαντες
- 119)** Περὶ τοῦ ἐὰν τινα διοίκησιν ἐξ αἵρέσεως ἐλευθερώσῃ ἐπίσκοπος καὶ ἐπὶ τριετίαν κατάσχη, μηδὲνα ταύτην ἀναζητεῖν
- 120)** Περὶ τῶν τοῖς λαοῖς, οὓς νομίζουσιν αὐτοῖς ἀνήκειν, ἐπιβαινόντων παρὰ γνώμην τῶν αὐτοὺς κατεχόντων
- 121)** Περὶ τῶν ἀμελούντων τῶν αὐτοῖς ἀνηκόντων λαῶν
- 122)** Ὅτι οὐκ ὀφείλει τῶν ἐπιλεγομένων δικαστῶν ἡ γνώμη ἐξουθενεῖσθαι
- 123)** Ὡστε τὸν καταφρονούντα τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐπίσκοπον στερεῖσθαι τῆς κοινωνίας
- 124)** Περὶ τῶν τοὺς δονατιστὰς κοινωνῆσαι ψευδομένων ἐπισκόπων
- 125)** Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν, ἵνα μὴ ἐκκαλῶνται εἰ μὴ πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους
- 126)** Περὶ παρθένων μικρῶν ἔτι μὴν καταλυπτέων
- 127)** Διὰ τὸ μὴ τοὺς ἐπισκόπους ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ συνόδῳ κατέχεσθαι, ἐξ ἐκάστης ἐπαρχίας ἀνὰ τρεῖς ἐπιλέξωνται δικαστὰς
- 128)** Ὅτι οἱ ἀπὸ κοινωνίας ὄντες εἰς κατηγορίαν οὐκ ὀφείλουσι προσδεχθῆναι
- 129)** Ὅτι δοῦλοι καὶ ἀπελεύθεροι καὶ πάντα ἡτιμωμένα πρόσωπα κατηγορεῖν οὐκ ὀφείλουσιν

- 130) ἵνα ὁ περὶ ἐνὸς ἐγκλήματος ἀποδείξαι μὴ δυνάμενος πρὸς ἕτερον μὴ εἰσδεχθῆ
- 131) Τίνας δεῖ προσδέχεσθαι εἰς μαρτυρίαν
- 132) Περὶ ἐπισκόπου τοῦ ἀπὸ κοινωνίας ποιοῦντος τὸν αὐτῷ μόνῳ τὸ ἴδιον ἐγκλημα ὁμολογήσαντα
- 133) ἵνα μὴ ὡς ἔτυχε τινὰ στερήσῃ τῆς κοινωνίας ὁ ἐπίσκοπος

18. Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861)

- Χρον/γία: (πρὶν καὶ μετὰ τὸ Πάσχα [6 Ἀπριλίου] - Αὐγούστο) 861
- Πόλη: Κωνσταντινούπολη
- Αἰτία: Αἴρεση τῆς Εἰκονομαχίας καὶ τὸ ἰγνατιανὸ ζήτημα
- Αὐτοκράτωρ: Μιχαήλ ὁ Γ΄ (842-867)
- Μέλη: ~318 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Ὄνομασία: Πρωτοδευτέρα Σύνοδος [Prima-Secunda] (A-B) → ([α] 859 et [β] 861)
- Κανόνες: 17
- Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 343-361.
- (2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθήναι, 1852, σελ. 647-704.
- (3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «S. Nilo», 1962, σελ. 445-479 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17)
- 2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 10, 12)
- 3) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

19. Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861)

Κανόνες (17)

Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρωτοδευτέρας συνόδου, τῆς συστάσης ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων.

- 1) Γνώμη ἐπισκόπου οἰκοδομείσθω μοναστήριον
- 2) Περὶ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται ὁ ἀναδεξιόμενος τὸν μοναχὸν
- 3) Περὶ τοῦ ἀμελοῦντος τῶν ὑπὸ χεῖρα μοναχῶν
- 4) Περὶ τῶν καταλιπόντων τὰς ἰδίας μονὰς καὶ μὴ ἐπανελθόντων
- 5) Περὶ τοῦ τῆς πείρας χρόνου τῶν μοναζόντων
- 6) Περὶ τοῦ μὴ ἴδιόν τι ἔχειν τοὺς μοναχοὺς
- 7) Περὶ τοῦ μὴ οἰκοδομεῖν μονὴν τὸν ἐπίσκοπον ἐπὶ καταλύσει τῆς ἐπισκοπῆς
- 8) Περὶ τῶν μὴ διὰ νόσημα εὐνουχιζόντων
- 9) Περὶ τῶν τυπτόντων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἱερέων
- 10) Περὶ τῶν τοῖς ἱεροῖς εἰς οἰκίαν χρωμένων ὑπηρεσίαν
- 11) Περὶ κληρικῶν ἀξιώματα κοσμικὰ ἀναδεχομένων
- 12) Περὶ κληρικῶν ἐν εὐκτηρίοις οἴκοις λειτουργούντων χωρὶς γνώμης τῶν ἐπισκόπων
- 13) Περὶ σχίσματος κληρικῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων
- 14) Περὶ σχίσματος ἐπισκόπων ἀπὸ τῶν ἰδίων μητροπολιτῶν
- 15) Περὶ σχίσματος μητροπολιτῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων πατριαρχῶν
- 16) Περὶ τοῦ μὴ ἐκλέγειν ἐπίσκοπον ζῶντος τοῦ πρώτου
- 17) Περὶ τοῦ μὴ ἀθρόον λαϊκὸν τινα ἢ μοναχὸν ἐπισκοπεῖν

20. Ἡ ἐν Ἀγία Σοφία Σύνοδος (879/880)

- Χρον/γία: (Νοέμβριος) 879 - (13 Μαρτίου) 880 [7 συνεδρίες]
- Πόλη: Κωνσταντινούπολη (Ἐκκλησία τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας)
- Αἰτία: Ἀποκατάσταση εἰρήνης - ἐκκλ. ἐνότητας καὶ πρακτικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ: Βασίλειος Α΄ ὁ Μακεδῶν (867-886)
- Μέλη: [383] 390 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Ὄνομασία: 8η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς ΚΠόλεως (πρβλ. Π καὶ Ρ/Π)
- Κανόνες: 3
- Πηγές: (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθήναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 361-366.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ. - ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθήναι, 1852, σελ. 705-712.
(3) JOANNOU P. - P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale «St Nilo», 1962, σελ. 480-486 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 2)
- 3) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 3)

21. Ἡ ἐν Ἀγία Σοφία Σύνοδος (879/880)

Κανόνες (3)

Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν τῷ περιωνύμῳ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου σοφίας συστάσης καὶ τὴν ζ' καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐπιβεβαιώσασης, πάσαν δὲ σχισματικὴν καὶ αἰρετικὴν πλάνην ἀπελασάσης.

- 1) Περὶ τῶν ἐπιτιμηθέντων παρὰ τοῦ Ῥώμης, ὥστε οὕτως εἶναι καὶ παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀνάπαλιν
- 2) Ὅτι οἱ μονάσαντες ἐπίσκοποι ἐκπίπτουσι τῆς ἀξίας
- 3) Περὶ τῶν τυπτόντων καὶ φυλακιζόντων ἐπισκόπους

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αρχιμ. Γρηγόριος Δ. Παπαθωμάς.
«Κανονικό Δίκαιο, ΙΙΙ. Οί κανόνες τών Τοπικῶν Συνόδων». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/THEOL3/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

